

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insertate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpsolati.

Štev. 5.

V Ptuj v nedeljo dne 6. marca 1904.

V. letnik.

Volilci ptujskega okrajnega zastopa.

Ako je imel človek priložnost v teku zadnjih mesecev hoditi po ulicah prijaznega mesta Ptuja, potem je lahko opazil tu in tam stati kakega občinskega predstojnika, kakega odličnega kmeta iz ptujske okolice, poštenjake od pet do glave, kateri pa so se nekako plaho ozirali okoli sebe, tako, kakor da bi hodili po potih, po katerih v svoji odkritosrčnosti niso vajeni hoditi! Zapazil pa je tudi tu in tam kakega gospoda v lepi gospodski suknji, kateri se je tem kmetom prijazno približal, snel z glave klobuk in tega ali družega s sladkim nasmehom pozdravil in ga nagovoril nekako tako-le: „O, dober dan gospod občinski predstojnik, dober dan dragi mi gospodar, živeli, dobro da ste prišli, pojdiva na en glažek vinca, bom že jaz plačal. Ševeda pa greva v „Narodni Dom“, ker sva Slovenca! Le pojdite, ker imam z Vami o nekej jako važni stvari govoriti!“ In takozvani slovenski odličnjak, gospod v lepi gospodski suknji poda kmetu roko, stisne mu jo prav po bratovski, pogleda mu v poštene kmečke oči, sevé z velikim navdušenjem! In kmet jo zavije v svoji ponižnosti zares ž njim v „narodno“ gostilno! Takih in enakih prizorov si videl v zadnjih dneh dovolj in nehoté se ti je vsilila misel, kaj le neki pomenijo ti prizori, kako, da so postali takozvani slovenski odličnjaki mesta Ptuja kar naenkrat tako navdušeni prijatelji in ljubitelji slovenskih občinskih predstojnikov?

Kar naenkrat se pa je zvedelo, da se bodejo volitve v okrajni zastop ptujski uže v ponedeljek, dne 14. šušca 1904 pričele! No, sedaj seveda

je pač kar naenkrat lahko vsakdor sprevidel, kam pes taco moli, sprevidel je lahko, kaj pomeni sladka prijaznost takozvanih ptujskih slovenskih odličnjakov napram slovenskim kmetom, posebno veleposestnikom in občinskim predstojnikom. Za vodstvo okrajnega zastopa je bilo tem gospodom, nikakor pa ne za imenovane kmete in predstojnike! Dokaz je lahek!

Ptujski okrajni zastop je bil do sedaj v rokah gospodov okoli „Narodnega Doma“, bil je toraj v rokah gospodov okoli ptujskega denarnega zavoda, kateri je dobro, da predobro znan kmetom ptujskega okraja pod imenom — posojilnica! Ptujski okraj ima morda od vseh okrajev cele Spodnještajerske največ okrajnih plačil, katerih pa ne plačujejo gospodje okoli „Narodnega Doma“, katerih ne plačujejo gospodje okoli posojilnice, temveč katere morate plačati večinoma Vi ubogi kmečki trpini, Vi kmečki volilci okrajnega zastopa ptujskega! Na drugi strani pa se je v teku zadnjih let za ptujski okraj storilo presneto malo. Le pogledjte samo ceste tega okraja! To vse pa so s časom vendarle sprevideli kmetje, začeli so vendarle enkrat misliti ali morda ni vzrok vsemu temu le to, da imajo takozvani ptujski prvaki, ptujski okrajni zastop v svojih — poštenih rokah in raditega se je, posebno v teku zadnjih treh let izrazila med kmeti tega okraja želja, da bi se vendarle enkrat moralo poskusiti vodstvo našega zastopa spremeniti, češ, videli bomo, kako pa bode šlo z drugo, z napredno stranko! Ta občni sklep pametnih kmetov našega okraja pa je prišel seveda tudi gospodom okrog okrajnega zastopa, „Narodnega Doma“ in posojilnice na uha. Začeli so se ti poštenjaki bati za svoje prestole, zato pa so vabili in še vabijo kmete ptujskega okraja k sebi, zato jim stiskajo sedaj roke,

vodijo jih v svoje „narodne“ krčme in zavode, da bi se z njimi pogovorili, to je, da bi si zagotovili glase slovenskih kmečkih volilcev okrajnega zastopa ptujskega.

Kmetje, mi pa Vas tukaj javno vprašamo, ali ne sprevidite komu na korist so ti gospodje sedaj ob volitvi zopet kar naenkrat z Vami tako prijazni, komu na korist se kažejo sedaj kot tako nesebični prijatelji, posebno kmečkih volilcev? Kmetje ptujskega okraja, volilci ptujskega okrajnega zastopa, ali ne sprevidite kako Vas vodijo za nos, da, kako Vas ponizujejo, ker lovijo Vaše glasove, češ slovenski kmet, obrtnik, trgovec, občinski predstojnik ni tako pameten, da bi volil po svojem lastnem prepričanju, ne, tako mora voliti, kakor mi hočemo, kakor smo mi sklenili, kakor mu mi svetujemo!

Kmečki ponos, kje si, kmečka odkritosrčnost, kaj, ali si že ugonobljena?

Volilci okrajnega zastopa ptujskega, verujte nam, takozvani ptujski narodnjaki nimajo srca za Vas, ne, njim je le za vlado nad kmeti na takozvani slovensko-narodni podlagi, kmet pa in njegova bodočnost je tem gospodom deveta briga! Evo Vam dokaz! Okrajni šolski svet ptujski je zopet takorekoč popolnoma v rokah ptujskih takozvanih narodnjakov! Okrajni šolski svet pa brani s vso silo poduk nemškega jezika na slovenskih kmečkih šolah, a vendar pa puste ti gospodje vso svojo deco že v mladosti učiti nemškega jezika, vendar ne bi nosil nobeden teh gospodov gosposke svoje suknje, ako se ne bi bil učil svoj čas jezika našega sosedčkega naroda, namreč nemškega! Se več! Ko so prišle pred par dnevi takozvane delegacije pred našega presvitlega cesarja, izrazil je neki poslanec napram našemu cesarju Francu Jožefu željo, naj bi se ustanovila slovanska visoka šola. Naš cesar pa mu je odgovoril s kratkimi besedami: „Dijaki naj se učijo tudi nemškega jezika!“ S tem je hotel presvitli naš cesar označiti, kako važno je, da se sinovi slovanskih narodov učijo nemščine! — Tako toraj, želji, katero je očitno izustil mož, visoki mož, mož, katerega čislajo vsled njegovih duševnih zmožnosti, vsled njegovega blagega srca vsi narodi, vsa ljudstva vseh omikanih dežel, katero je izrazil v svoji dobrosrčnosti presvitli naš cesar sam, tej želji se upajo nekako upirati takozvani voditelji slovenskega naroda, slovenskega kmeta v obče, seve tudi v našem, toraj ptujskem okraju? Kaj, še cesarska izrečna želja jim ni sveta? Slovenski kmet, ako iz tega ne veš izvajat posledic, ako nas nočeš razumeti, cesar Ti žalibog tukaj ne smemo nadalje razlagati, potem, no — potem prosimo brez zamere — nisi pri zdravi pameti!

Pred kratkim je govoril neki kmet iz ptujske okolice z nekim občinskim predstojnikom ravno o bodočih volitvah v okrajni zastop ptujski in mu je izrekel svojo željo, da bi pač bilo dobro, ako bi se enkrat spremenilo vodstvo tega zastopa. Kmet je opozarjal občinskega predstojnika na volitve rekoč mu: „Ti bodeš volil, pa vendar volite vi občinski predstojniki, vendar volite vi veleposestniki enkrat tako,

da bo prišel okrajni zastop konečno enkrat v drugo roko, da ne bodejo dosedajni voditelji ptujskega okraja nosili tako visokih glav, med tem ko mi kmetje moramo za okraj skoraj vse poplačati!“ Neki in kaj mu je odgovoril občinski predstojnik, kateremu bode treba zopet v kratkem voliti odbornike ptujskega okrajnega zastopa? „Ljuba duša“ mu je rekel: „kako pa ti bodem drugače volil, saj veš, da je gospod profesor Zelenik sedajni načelnik okrajnega zastopa ptujskega tudi direktor ptujske posojilnice! Ljuba duša, kako bodem drugače volil, saj veš, da so gospodje odborniki okrajnega zastopa, večinoma tudi merodajne osebe pri posojilnici, no, in nesreče so mi v zadnjih letih zadele, primoran sem bil prositi posojilnice posojila, dolgujem jej precejšno svoto, da, še cel obrestij še nisem plačal! Ljuba duša, kako bom drugače volil, veš, da se ne smem tem gospodom za meriti, ker me drugače poženejo z grunta. Zato pa ne bodem najbrž šel k volitvi, ali pa, ako pojdem, bodem čeprav proti svoji volji moral voliti sedajnetoraj posojilnične gospode!“

No, kmetje, kaj pa porečete k temu? No, kmetje, kaj pa mislite o tem resničnem dogodku, kaj o teh besedah? — To je vnebovpijoča krivica, katera vsiljuje našim kmetom! Ker si si nakopičil radi uin in radi nesreč dolgovi, da ne moreš takorekoč prosti dihati, odvzame še se ti prostost Tvoje lastne volje, da moraš voliti za Tvojega zastopnika tistega, kateremu si dolžan! Dolžnik voli svojega upnika, no, kdaj je tako neumen, da bode trdil, da je taka volitev na korist dolžniku? A glejte kmetje, zakaj pa vendar vsiljnjje ptujska mestna šparkasa, zakaj neki ne vsušverein svojih odbornikov ptujskemu okrajnemu zastopu, čeprav imata ta dva zavoda velikanske svote svojega denarja razposojenega v ptujskem okraju.

To je zagonetka, katere še morda ne bode mogel razvozlati veleučeni gospod „profesor“ — tako s namreč pusti zmerjati — Zelenik, dosedajni načelnik okrajnega zastopa in direktor — posojilnice, katerega niti kmetje domače njegove občine, namreč kmetje pri Sv. Vrbanu ne marajo! — „Velikanski kmečki prijatelji kakor, dohtar Horvat, (postal je ta gospod v par letih iz ubogega kmečkega sina ko dohtar neizmerno bogat), velikanski kmečki prijatelj kakor dohtar Brumen in potem zopet dohtar Jungtela, toraj dohtar in dohtar, da, še naših nekaterih farških bratcev ne smemo pozabiti, ti so imej do sedaj ptujski zastop pod svojim uplivom, ti so imeli do sedaj v svojih rokah, kmetje, Vi volilci ptujskega okraja, kaj mislite, povejte nam vendarle čegavo — korist? Mi Vam na to vprašanje ne bomo odgovarjali, odgovarja si na nje lahko vsak sam, kateri le zna do pet šteti!

Volilci ptujskega okraja, lahko Vam danes poročamo, da ni napredna stranka v ptujskem okraju, tudi držala rok križem, lahko Vam poročamo, da so si naprednjaki tudi prizadevali pridobiti si glasove volilcev, da, lahko Vam tudi poročamo, da je že volil kakor polovica glasov naši stranki gotova, no, tedaj

ruge glave po koncu, ni se nam bati poraza, pridite
kega i vsi na volišče in pokažite tam Vašo lastno voljo!
mistim pa, kateri Vas bodejo vlačili še v tako „na-
Noodne“ gostilne, tistim, kateri Vam bodejo dajali
emumodke, delili Vam gulaž, plačevali za Vas pijačo,
tuj-istim povejte brez ovinkov v lice, da te smodke, to
kelino, vsa ta darila prav pošteno — smrdijo, da ni-
spokor nočete povžiti tega, kar se Vam iz posebnih
nega zrokov daruje, kar pa bode te prej ali slej morali
p oplačati sami!

Volilci, ne poslušajte glade volite v tudi ne
g aših dušnih pastirjev, ker so ti večinoma prijatelji
i dohtarjev in ker duhovnikov okrajni zastop in njega
meodstvo čisto nič ne briga!

Toraj le pogumno in ponosno k volitvi, a pre-
celandnost Njega pa, kateri nas je vse ustvaril naj va-
pauje Vas kmetje pred izkoriščevanjem nekaternikov!

Kmet, pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!
Naprednjaki, držite trdo, kakor skale skupaj in zma-
lemali bode te! Da pa bode ta zmaga tem bolj sijajna,
jneto pa naj skrbi vsaki sam od Vas, potem bode
udi užival s tem večjim veseljem sadje naprednjaš-
etjega poguma, užival sadje naprednjaške svobode, ne
tebode pa stokal pod jarmom svojih upnikov, gospodov
a skrog posojilnice itd.

Koga pa bode mo mi naprednjaki volili, to se
vam bode o pravem času naznanilo.

Vojska med Rusi in Japonci.

Z bojišča dohajajo še vedno taka poročila, ki
ni se ne morejo popolnoma zanesljiva vzeti. Posa-
vornezni časniki različnih narodov, oziroma držav pri-
emšaajo o tej vojski različne novice, kakor pač komu
votbolj ugaja. Eni voščijo srečno zmago Rusom, drugi
aju pa Japoncem in po tej želji so se dosedaj tudi do-
ogeična poročila ravnala.

Verjetno je, da Japonci Ruse na morju vztrajno
o s deloma tudi vspešno napadajo. Morsko pristanišče
nan deloma tudi vspešno napadajo. Morsko pristanišče
nice n trdnjavo Port Artur so Japonci že večkrat bom-
nre gardirali ter poškodovali tudi več ruskih bojnih ladij.
ski Japonci so spravili v Korejo, kjer se bodo z Rusi
l jna suhem bojevali, blizu sto tisoč vojakov, brez, da
koi jih pri tem Rusi zamogli zdatno ovirati. Ruske
eljojne ladje, ki so v pristanišču Vladivostok do krat-
u tega bile vsled ledu zaprte, se tudi sedaj ne upajo
ekaja prosto morje, ker jih tamkaj čaka mnogoštevil-
mebejše sovražno brodovje, ki ne pusti, da bi se vse
o guske ladje na enem mestu združile in tako je eden
tulel ruske mornarnice takorekoč zaprt v Port Arturu
le drugi pa v Vladivostoku. Japonci imajo na ta način
omrosto pot ter svojo vojaštvo pridno prevažajo z Ja-
kajaponskega v Korejo.

Rusi pa tudi ne drže rok križem. Iz Kronstadta
oro b evropskem vzhodnem morju in iz Črnega morja
rajo odposlali več težkih bojnih ladij na daljni iztok,
djer se imajo združiti z ondotnim vojnim brodovjem.
sovko dospejo tje, pričakovati smemo odločilne morske
veitke, ki pa vojski še nikakor ne bode storila konca,
edaajti konečno zmago bode vsekakor odločila bitka

na suhem. Severno mejo Koreje dela reka Jalu in
ob tej reki imajo Rusi zbrano svojo glavno moč, ka-
tero dan na dan z novodošlimi polki pomnožujejo.
Povprečno spravijo Rusi 4 tisoč moč vsak dan na
bojišče; čez mesec dni bodo jih baje imeli zbranih
okoli tristotisoč moč in s to velikansko armado na-
meravajo potem uspešno na sovražnika udariti in
ga popolnoma uničiti. Posamezne čete kozakov (rus-
kih konjenikov) so baje korejsko mejo že prestopile
ter tu in tam imele z Japonci praske, ki pa niso
bile znatnega pomena. Prava, in kakor se sme pri-
čakovati, jako krvava vojska se bode najbrž še le
meseca aprila ali maja začela, ko bodeta imela oba
nasprotnika vse vojne sile za spopad dovolj priprav-
ljene in urejene.

Kake nasledke svetovnega pomena bode imela
ta rusko-japonska vojska, to se dosedaj še ne da
presoditi. V Evropi je že dosedaj povzročila mnogo
suma in diplomatskih spletkarij. Razne evropske dr-
žave so že poklicale svojo vojaštvo pod orožje. Med
vsemi se najbolj sumljivo vede Angležka, ki je ne-
kaka zaveznica Japoncev. Ko bi se Anglija ne bala
Francozov in nekoliko tudi Nemčije, bi gotovo že
priskočila Japoncem na pomoč ali pa bi prekoračila
svoje vzhodno-indijske meje in Ruse na njihovem
ozemlju napadla, pa strah pred drugimi velesilami jo
v tej poželjivosti še malo brzda; strah pa ni samo
za male otroke dober, temuč tudi za prevzetne An-
gleže.

Francoska je ruska zaveznica in je Rusiji v slu-
čaju vojske obljubila pomoč, ako jo napade še drugi
sovražnik. Sploh je napetost med evropskimi drža-
vami dospela na tako stopnjo, da je le iskric treba
in s smodnikom napolnjeni sod zleteti v zrak. Nobena
država drugi več ne zaupa, sum, škodaželjnost in
zavist napolnjuje diplomate in vojskovodje.

Sleparije.

Celjska „Domovina,“ imenujmo jo, kakor si za-
služi celjska klerikalna žaba je priobčila v eni svojih
zadnjih števil, namreč z dne 5. t. m. članek z na-
pisom „Štajerc in njegove sleparije“. V
članku piše najbrž prvaški dohtar ali pa njegov „šri-
bar“, naravnost gorostasne nesramnosti, tičoče se
našega lista, njegovih izdajateljev in sploh vseh tistih,
kateri so ustanovili naš list, češ, da so sami ničvred-
neži, kateri sleparijo ubogega slovenskega kmeta,
da bi ga tem ložje izkoriščevali. Članek, v katerem
se imenuje „Štajerc“ med drugim tudi „židovsko
protestantovski antikrist“, — kaj ne, jako duhoviti
priimek? — sam ob sebi ni vreden, da bi mu od-
govarjarjali, ni vredna nikakor tudi prvaško dohtarska
„Domovina“ odgovora, a vendar hočemo o tej stvari
spregovoriti le Vam kmetje na ljubo par besedij in
dokazati, kdo je v istini tak, kakor ga slika „žaba“,
kdo je slepar in na kateri strani so iskali sleparije!

„Štajerc“ in njegove sleparije! Čudno! Oglejmo
si malo takozvane sleparije „Štajerca“! Kakor vsikdar
lahko razsodiš dragi nam kmet sam!